

Protokoll fört vid styrelsemöte med Vänerns vattenvårdsförbund tisdagen den 8 november på Gruvöns bruk i Grums

Närvarande: *Beslutande:* Ann-Kristin Magnusson, Markus Persson, Bosse Pettersson, Anna Dahlgren, Morgan E Andersson, Ola Persson
Övriga: Mats Andersson, Didier Baho, Håkan Landenmark, Annica Wetterling, Jonas Andersson, Daniel Onias och Sara Peilot.

1) Mötets öppnande

Ann-Kristin Magnusson, vice ordförande hälsade alla välkomna och öppnade mötet med en kort presentationsrunda.

2) Godkännande av dagordningen

Förslaget till dagordning godkändes.

3) Val av protokolljusterare

Ola Persson, valdes till att jämte mötesordförande justera dagens protokoll.

4) Protokoll från styrelsemötet den 31 maj 2022 (*Bilaga 2*)

Protokollet lades till handlingarna.

5) Rapporter

a) Ekonomisk rapport (*Bilaga 3*)

Sara redogjorde för den ekonomiska rapporten. Flera fakturor för undersökningar och projekt är på gång, samt så har alla medlems- och undersökningsavgifter kommit in. Vi följer budget enligt plan. Sara informerade också om att faktureringen för medlems- och undersökningsavgiften för 2023 kommer att tidigareläggas till jan/feb nästa år, då undersökningsavgiften för 2023 redan är beslutad av årsmötet 2022.

b) Nya rapporter:

Årsrapportering från den nationella miljöövervakningen i utsjön 2021

Alla rapporter förutom två från 2021-års miljöövervakning i utsjön finns nu på webben. De som saknas är djurplankton samt vattenkvalitet i Vänerns tillflöden. Dessa kommer snart, sa Sara.

Även rapporten ”Metaller och miljögifter i abborre från Väner 2021” är klar och kommer, men ligger inte på webben än.

Populärversion eller flerårsrapport från miljöövervakningen?

Frågan kom upp om vattenvårdsförbundet återigen ska ta fram en populärversion av årsrapporten, eller en flerårsrapport kanske vart 5-6 år? Styrelsen tyckte att en årligen Populärversion är bra för att bland annat skapa intresse samt för att kommunicera ut till allmänheten om hur Väner mår. Sara tar med sig detta och redovisar förslag på upplägg vid nästa styrelsemöte.

c) Vänerdagen och ForskarFredag 30 sep!

Sara informerade om att omkring 55 personer hade kommit till aulan på

Postadress

Vänerkansliet
Länsstyrelsen
Hamngatan 1
542 30 Mariestad

Besöksadress

Hamngatan 1

Telefonnummer

010-224 52 05

Bankgiro

5203-8627

Postgiro

619 85 46-1

Momsreg. nr

SE873202429701

Organisations nr

873202-4297

Godkänd för F-skatt

E-post

Sara.peilot@lansstyrelsen.se

Webbplats

www.vanern.se

Dacapo för att lyssna till spännande föredrag om sötvattensmusslor, vattnets rörelse i Väneren och i Mariestadsfjärden. Vattenvårdsförbundet berättade om arbetet med invasiva främmande arter. Vi fick också information om aktuella fiskeprojekt i Väneren och Laxfonden informerade om deras verksamhet. Sedan fick vi en introduktion till eftermiddagens studiebesök vid Tidans kvillområden. Efter lunch fick vi både se hur elfiske gick till, leta efter musslor vid Tidans lummiga miljöer och se hur kulturmiljövärdena har bevarats på ett bra sätt vid utrivningen av dammen.

Det var en lyckad dag, men ett väldigt späckat program. Kanske för lite luft i programmet på förmiddagen, något att ta med till nästa års Vänerdag.

d) Vänerrådet – förslag till ny tappningsstrategi 2023

Sara informerade om att Länsstyrelsen Västra Götaland och Länsstyrelsen Värmland kommer att ta ställning till om en ny överenskommelse kan tecknas med Vattenfall innan årsskiftet. Den nya tappningsstrategin kan i så fall börja testas till viss del 2023 och i sin helhet 2025, när damm byggnationerna i Lilla Edet är klara.

6) Nytt från Skogsindustrin – Informationsutbyte på styrelsemötena enligt uppdragsbeskrivning (Markus och Ann-Kristin) Bilaga 5

Vid årets sista styrelsemöte påbörjar vi en punkt om ökat informationsutbyte inom styrelsen. Först ut var Skogsindustrin och just idag informerade Ann-Kristin och Markus från deras respektive verksamheter.

Markus berättade om att de har installerat ny vattenrening på Gruvöns bruk. Åtgärder för att minska Kadmium (Cd) till industriavloppet. Inom skogsindustrin vill man minska dessa utsläpp så mycket som möjligt. Metallerna fälls ut i bioreningen och tas upp i slammet. Kadmiumet kommer med veden in i bruket. I dag renas Cd bort till mer än 90% innan lakvattnet rinner ut i Väneren.

Både StoraEnso Skoghall's bruk och Gruvöns bruk är industrier som är A-verksamheter vilket innebär att de behöver miljötillstånd, sa Ann-Kristin. När vi gör en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) behöver vi data från SRK Norra Väneren och Vänerens vvf, dessa data är viktigt för oss. Referensstationerna utgör viktiga jämfördata med egenkontrollprogrammet. Varje dygn följer vi upp vad vi släpper ut till recipient via vår avloppstub. Vi mäter halter av TOC (totalt organiskt kol), SÄ (suspenderade ämnen), kväve, fosfor, klorat, AOX (absorberbar organisk halogen), komplexbildare och metaller. Vi måste rapportera utsläpp av metaller men vi har inga villkor för metaller än, sa Ann-Kristin. Framtida utmaningar är bland annat klimatfrågan och utfasningen av fossila bränslen, samt så efterfrågar kunderna hur vi jobbar för att minska vår vattenanvändning.

Det blev många frågor och diskussioner efter Markus och Ann-Kristins dragning. Det var en uppskattad punkt och ett trevligt inslag på styrelsemötet. Till nästa styrelsemöte får vi öka på tiden något, 15 min var för kort tid då det blev frågor och diskussion vilket är syfte med denna punkt.

Vid nästa styrelsemöte står – **Nytt från Västra Götalands kommunerna**, på tur. Styrelsen föreslår att vi bjuder in oss till vår ordförande Frida och Lidköpings kommun för vårt första styrelsemöte 2023 och vi kan då också ta informationspunkten om Västra Götalands kommunerna. Sara hör med Frida om det går bra.

7) VATTENVÅRDSPLAN – 2022-2023

a) Främmande arter – redovisning av pågående och kommande aktiviteter

Sara berättade om pågående och kommande aktiviteter inom fokusområde Främmande arter. Vi har tagit fram informationsmaterial om att rapportera in fynd samt så har vi översatt broschyren ”Sprid inte främmande arter till våra stora sjöar” till engelska och tyska. Dessa kommer att spridas ut under våren, sa Sara.

Sara informerade också om att vattenvårdsförbundet har gått in som en så kallade *Support assistans* i ett Interreg-projekt där Högskolan i Skövde är med och söker. Projektet heter "*Improve habitat quality and climate-adaptivity of freshwater ecosystems through management of alien invasive aquatic invertebrates*" och förkortas *CLANCY*. Vattenvårdsförbundet går inte in med någon egen budget i projektet. Om ansökan blir beviljad kan vi bistå med våra kontaktnät och kunskap om Väneren och vara behjälplig med att föra ut information. Styrelsen tyckte att ansökan som support assistans ligger i linje med vattenvårdsförbundets arbete med att förhindra spridning av främmande invasiva arter till Väneren.

Sara har varit i kontakt med Amanda Broman, Kils kommun, angående projektet med att bekämpa sjögull i sjön Rinnen. Sara visade foton och en översiktsbild på bekämpningsåtgärder med att täcka och lägga ut ramar över sjögullsbestånden på flera platser i sjön Rinnen. Vid Rinneforsen som är lokalen vid utloppet i sjön har de troligen lyckats med att utrota sjögull med hjälp av denna metod.

b) LOVA-ansökan åtgärdssamordnare

Sara planera att gå in med en LOVA-ansökan innan årsskiftet till en åtgärdssamordnare för Väneren med koppling till arbete med vår vattenvårdsplan. Styrelsen tycker att det är bra att vi söker finansiering till en åtgärdssamordnare, något som är nödvändigt för att kunna jobba fullt ut med vattenvårdsplanens del mål och åtgärder.

8) Nytt från vattenförvaltningen (Didier)

Didier informerade om ett utökat samarbete med Norge inom vattenförvaltningen. Norge har slutat med kalkning i sina sjöar och vattendrag, vilket leder till lägre pH-värde i våra svenska vatten. Det är därmed viktigt att påbörja en dialog med Norge. Vattenmyndigheten har gått in med en ansökan till HaV om extra medel till vattenråden för 2023. Om det blir några extra medel så får troligen vattenråden cirka 25 % av ursprungsbeloppet.

Västerhavet har nu fått ett nytt åtgärdsprogram för vatten som ska gälla för åren 2022-2027. Ett administrativt arbetssätt som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att uppnå miljö kvalitetsnormerna.

HaV har kommit med nya bedömningsgrunder för näringsämnen med nya modelleringar för att fånga upp skillnaderna i naturligt näringsrika (pga. en betydande andel av näringsrika lerjordar i ett avrinningsområde) och naturligt näringsfattiga vatten. Syftet med de nya bedömningsgrunderna är att förbättra beräkningen av referensvärden för totalfosfor, särskilt för sjöar och vattendrag i jordbrukslandskapet.

9) Nationell miljöövervakning (NMÖ)

a) Sommarens undersökningar och kommande moment 2023

Årets provtagning av vattenkemi och biologi i Vänerens utsjöstationer som SLU genomför är klar. Fågelinventeringen genomfördes i juni, kortrapport ligger ute på webben. Övriga undersökningar som är genomförda och klara är: ekoräkning av fisk, övervakning av Gullspångslaxen och Klarälvs laxen, inventering av undervattensväxter i några av Vänerens vikar, samt undersökning av glacialrelikta kräftdjur.

Kommande moment 2023:

- Upphandling Miljögifter i fisk vintern 2023.
- Utvärdering av programmet för stråkvis inventering av Vänerens stränder med stråk – vintern 2022/2023 – ska vara klart i maj 2023, utförare SLU Umeå.
- Inventering av kolonihäckande sjöfåglar 2023. Kortrapport 2023 och en långtidsutvärdering då vi nu får 30 år med sjöfågelinventering i Väneren (1994-2023) tillsammans med LST O och S.

- Undervattensväxter – Örnborg Kyrkander, inventering av 5 lokaler och långtidsrapport av samtliga lokaler. Första inventeringen gjordes 2010, totalt 22 lokaler som 2023 har inventerats mellan 3 och 4 gånger.
- Sedimentkemiprogrammet har reviderats – styrelsen kommer att ta del av det uppdaterade programmet inför styrelsemötet våren 2023.
- Vattenkemi i några av Vänerns mindre bäckar/tillflöden 2023. Vattenvårdsförbundet kan vara med och delfinansiera detta om budget tillåter.

b) Utvecklingsprojekt Stora sjöar (Vänern, Vättern och Mälaren):

i) Miljögifter i fisk Stora sjöar 2021

Utvecklingsprojekt för att få utökad underlag för klassning av miljögifter i fisk enligt vattendirektivet samt följa upp nationella miljökvalitetsmål. Vi samlade in fisk under 2021 för analys av metaller, prioriterade farliga ämnen samt särskilt förorenande ämnen. Totalt analyserades 28 PFAS-ämnen i muskel- och leverprover från abborre och röding.

ii) Stabila isotoper (näringssväv) – pilot i Vättern 2021

SLU Aqua har genomfört ett pilotprojekt i Vättern för att undersöka näringssvävar, exempelvis: vilka arter konkurrerar med varandra, hitta viktiga födoorganismer, undersöka olika trofnivåer hos olika arter. Vi har nytta av denna kunskap för bland annat miljögiftsövervakning och för ekosystembaserad fiskförvaltning.

iii) Satellitövervakning 2022

Utförare av projektet har varit Brockmann Geomatics i samverkan med SLU Aqua. Satellitdata kompletterar fysisk miljöövervakning med parametrar som exempelvis klorofyll och växtplankton, temperatur och även fiskdata. Projektet har framför allt finansierats av bidrag från Rymdstyrelsen. Vi väntar på slutrapporten.

iv) BioCell 2023 – effektbaserad miljöövervakning för miljögifter i vatten

Förslag till utvecklingsprojekt 2023. Vi vill tillsammans med de dricksvattenproducenter i sjöarna som vill delta mäta effekter från potentiellt hälso- och miljöfarliga organiska mikroföroreningar med effektbaserad analys. Utförare kommer att vara analysföretaget BioCell Analytica. Syftet med projektet är att undersöka om det finns ämnen eller blandningar av ämnen som kan utgöra en fara för vår hälsa eller miljö som vi idag inte känner till.

c) Utförarmöte NMÖ programområde Sötvatten 17-18 nov på SLU i Uppsala

I år är SLU institutionen för vatten och miljö värd för årets utförarmöte för nationell miljöövervakning programområde Sötvatten. Vi kommer att vara i Uppsala. Sara deltar på detta möte där vi bland annat inom delprogram Stora sjöar redovisar miljöövervakningen samt utvecklingsprojekt, samt behov av finansiering.

10) Nytt från Samförvaltning fiske i Väner (Jonas och Daniel)

a) Slutrapportering till JBV sep 2022

Nu i höst har vi fått vår slutredovisning av projektet samförvaltning fiske i Väner godkänt och vi har fått beslut om den sista utbetalning från Jordbruksverket också, sa Jonas.

b) Rapport från styrgruppsmötet 18/10

Vid det senaste styrgruppsmötet diskuterades handlingsplanen för hållbart fiske i Väner. Samförvaltningen ska ta ställning kring planen något som inte blev klart vid detta möte, sa Daniel. Handlingsplanen berör bland annat riktlinjer vid sportfiske, exempelvis när det lämpar sig bäst att förlägga tävlingar för att skydda leksången hos olika fiskarter.

Daniel informerade om att länen planerar att genomföra ett nytt kräftprovfiske i Väner 2023. Länsstyrelserna har även för avsikt att söka nya EU-projektmedel för att

arbete med en ny förvaltningsplan för gädda och gös, projektet är även tänkt att innefatta en uppföljning av förvaltningsplanen för Vänerlax.

c) **Fortsättning på samförvaltningen efter 2022**

Samförvaltning fiske för Vänern är nu ett inarbetat arbetssätt, sa Jonas. Vi har nu en plattform där vi kan samverka och bereda frågor som rör hållbart fiske i Vänern. Men den fortsatta finansieringen är inte bestämd, länen har fortfarande som förhoppning att kunna använda sig av medel från länen. Frågan kommer att behandlas vidare av länen under hösten, sa Jonas. Vänerens vattenvårdsförbund ligger som ett paraply över samförvaltning fiske i Vänern och det är bra om det fortsatt kan förbli så, sa Jonas.

Beslutspunkt:

Styrelsen ställer sig bakom att samförvaltning fiske i Vänerens ska fortsätta ligga under Vänerens vattenvårdsförbund. Vänerens vattenvårdsförbund går in och stöttar samförvaltning fiske i samman utsträckning som förut under förutsättning att de båda länsstyrelserna går in med arbetstid för att driva arbetet inom Samförvaltning fiske i Vänern.

11) Vänerens vattenvårdsförbund 25 år (1997-2022)

I år är det 25 år sedan Vänerens vattenvårdsförbund bildades. Detta uppmärksammande vi bland annat vid Vänerdagen och ForskarFredag 30 sep, dels i pressmeddelandet inför dagen, dels i Fridas välkomsttal.

Vi håller också på att ta fram en fin väggkalender som alla medlemmar i vattenvårdsförbundet kommer att få lagom till jul, sa Sara.

12) Inbjudningar

-

13) Nästa möte samt förslag till agenda 2023 (Bilaga 4)

Styrelsen gick igenom förslag till agenda 2023, se bilaga 4. Vi satte inte alla datum för 2023, utan vi tar resterande vid styrelsemötet i februari. Nästa styrelsemöte blir tisdagen den 21 februari i Lidköping. Återkommer om tid och plats, men boka hela dagen.

Årsmöte och det konstituerande styrelsemötet bokades in till tisdagen den 25 april. Förslagsvis är vi på Vattenfall i Trollhättan, då kan temat vara Vänerens reglering. Sara kollar upp om detta är möjligt.

Styrelsen föreslår att Vänerdagen arrangeras i Karlstad i november nästa år och Region Värmland kan vara värd. Fokus nästa år kommer att vara miljöövervakning i Vänern, men något studiebesök eller likande uppskattas också. Ola tar med sig detta till regionen och ser över vad vi skulle kunna hitta på för studiebesök med koppling till regionen. Vi tar en avstämning om detta vid nästa styrelsemöte.

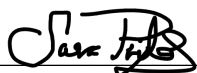
14) Övriga frågor

-

15) Mötets avslutande

Ann-Kristin tackade alla deltagarna och avslutade mötet.

Vid protokollet

Sara Peilot

Justeras

Ann-Kristin Magnusson, vice ordf.

Ola Persson

Sändlista

Ledamöter

1. Frida Nilsson, Lidköpings kommun, mail: frida.nilsson@lidkoping.se
2. Ann-Kristin Magnusson, Stora Enso Skoghall AB, mail: Ann-Kristin.Magnusson@billerudkorsnas.com
3. Markus Persson, Billerud Sweden AB Gruvöns bruk, mail: Markus.persson@billerud.com
4. Bosse Pettersson, Kristinehamns kommun, mail: bosse49.pettersson@gmail.com
5. Jan Wahn, Mariestads kommun, mail: jan.wahn@telia.com
6. *Vakant*, Vänersborgs kommun,
7. Kajsa Edbom, LRF i Värmland, mail: kajsa.edbom@gmail.com
8. Thomas Alpner, Västra Götalandsregionen, mail: thomas.alpner@kungälv.se

Adjungerade

9. Mats Andersson, Vänersborgs kommun, mail: mats.andersson@vanersborg.se
10. Didier Baho, Länsstyrelsen Värmlands län, mail: didier.baho@lansstyrelsen.se
11. Agneta Christensen, Länsstyrelsen Västra Götaland, mail: agneta.christensen@lansstyrelsen.se
12. Göran Sundblad, Sveriges Lantbruks Universitet, mail: goran.sundblad@slu.se
13. Maria Jansson, Havs- och vattenmyndigheten, mail: maria.jansson@havochvatten.se
14. Håkan Landenmark, Södra Skogsägarna, mail: hakan.landenmark@tele2.se

Revisorer, valberedning, kassaförvaltare

15. Stig Karlsson, Länsstyrelsen Västra Götalands län, mail: stig.karlsson@lansstyrelsen.se
16. Björn Zetterlund, BA Zetterlunds Aff. Juridiska byrå, mail: ann-britt.zetterlund@live.se
17. Maria Hill, Länsstyrelsen Västra Götalands län, mail: maria.hill@lansstyrelsen.se
18. Margareta Forsberg, Revisor, mail: margareta4@hotmail.com
19. Linda A Nilsson, Länsstyrelsen Värmland, mail: linda.a.nilsson@lansstyrelsen.se
20. Tomas Gustafsson, Stora Enso Skoghall AB, mail: tomas.gustafsson@storaenso.com
21. Jonas Sundström, Lidköpings kommun, mail: jonas.sundstrom@lidkoping.se
22. Pia Möller, Mariestads kommun, mail: pia.moller@mariestad.se

Kopia till

Ersättare för ordinarie ledamöter

23. Anna Dahlgren, Nordic Paper Säffle, mail: Anna.Dahlgren@Nordic-paper.com
24. Ann Gustafsson, Casco Adhesives AB, mail: ann.gustafsson@akzonobel.com
25. Ulrika Neldorin, Karlstads kommun, mail: ulrika.neldorin@karlstad.se
26. Björn Thodenius, Gullspångs kommun, mail: bjorn.thodenius@gullspang.se
27. Morgan E Andersson, Melleruds kommun, mail: morgan.e.andersson@mellerud.se
28. Josefina Guttman, LRF Västra Götaland, mail: josefina@frielsberg.se
29. Ola Persson, Region Värmland, mail: ola.persson@regionvarmland.se

Ersättare för ordinarie adjungerade

30. Jon Duberg, Länsstyrelsen Värmlands län, mail: jon.duberg@lansstyrelsen.se
31. Maria Owemyr, Länsstyrelsen Västra Götalands län, mail: maria.owemyr@lansstyrelsen.se
32. Thomas Axenrot, Sveriges Lantbruks Universitet, mail: thomas.axenrot@slu.se
33. *Vakant*, Havs- och vattenmyndigheten
34. Annica Wetterling, Mellanskog, mail: aawg_@hotmail.com

Övriga:

35. Jonas Andersson, Länsstyrelsen Värmlands län, Samförvaltning fisk i Vänern, mail: jonas.s.andersson@lansstyrelsen.se
36. Daniel Oinas, Länsstyrelsen Värmlands län, Samförvaltning fisk i Vänern, mail: daniel.oinas@lansstyrelsen.se